

42 האלוקי מהעולמות העליונים ויורד לברוא ולקיים את העולם הזה התחתון
 43 ועד העולם הבא שהוא ספירת הבינה, שהיא מבחינת המוחין
 44 (חכמה, בינה ודעת) שהם החלק העליון שבספירות דהינו שהפסוק מדבר
 45 על המשכת אור אלוקי מלמטה המלכות שממנה בה האור לעולם
 46 הזה למעלה לספירת הבינה.
 47 ופרוש הב', שמביא אדמו"ר
 48 הצמח צדק לפסוק זה הוא כמו
 49 שכתוב בזהר⁴ מן העולם
 50 ועד העולם מעלמא
 51 דאתפסיא לעלמא
 52 דאתגליא, מוסבר בתורת
 53 החסידות כי כשם שבעולם הזה
 54 יש "ם" שהוא עולם שהנבראים
 55 שבו מכוסים ויש "יבשה" שהיא
 56 עולם שהנבראים שבו גלויים, על
 57 דרך זה למעלה, להבדיל, יש
 58 דרגות גבוהות שבגלל הרוממות
 59 שלהם הן נעלמות ומכוסות
 60 ונקראות "עלמא דאתכסיא",
 61 ואילו האור האלוקי המצומצם
 62 שיורד ומתגלה לנבראים נקרא
 63 "עלמא דאתגליא" דהינו
 64 שמדובר על המשכת וירידת אור
 65 אלוקי, מן הבינה שהיא
 66 ספירה עליונה אל המלכות
 67 שהיא ספירה תחתונה, דהינו
 68 ירידה והמשכה של אור אלוקי
 69 מלמעלה למטה. ומבאר
 70 שיש לפרש דשניהם
 71 אמת ולמרות ששני הפירושים
 72 נראים כסותרים זה את זה יש
 73 לומר ששניהם נכונים ואמיתיים,
 74 כפי שיבאר להלן.
 75 דהנה, בענין ברוך שענינו
 76 המשכה והתגלות של אור אלוקי
 77 יש ב' בחינות. הא', מלמטה למעלה, פעולה של האדם למטה
 78 שגורמת ומעוררת התגלות מלמעלה במבאר בזהר⁵ בענין ברוך
 79 דהתחלת שמונה עשרה, שזהו מה שהמלכות ספירת המלכות
 80 כפי שהיא למעלה מתברכת ומקבלת לתוכה תוספת אור וגילוי כתוצאה
 81 ממה שנקללו בה העלאת מין-נוקבין דחיות ושרפים
 82 ואופנים כו', בדרך כלל, "מין דוכרין", מים זכריים, מכונים לכוחות של

1 ברוך הוי' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם ואמר כל
 2 העם אמן הללויה (שזהו פסוק זה הוא סיום וחותם הסוף
 3 וה'חתימה' של מזמור ק"ו בתהלים, המתאים למספר שנותיו
 4 של כ"ק אדמו"ר
 5 (מהורש"ב) נשמתו-עדן
 6 החל מיום הולדתו בשנה
 7 זו¹ בהתאם למנהג שקיבל
 8 אדמו"ר הזקן בשם הבעל-שם
 9 טוב שכל אחד יאמר יום יום את
 10 פרק התהילים המתאים למספר
 11 שנותיו ולדרגמה כשמלאו לו י"ג
 12 שנים מתחיל פרק י"ד, ובכ"ף
 13 מרחשוון שנה זו, תשכ"ו, מלאו
 14 ק"ה שנים להולדת הרבי הרש"ב
 15 נ"ע, והפרק המתאים למספר
 16 שנותיו החל מיום זה הוא פרק
 17 ק"ו). ומבאר כ"ק אדמו"ר
 18 ה'צמח צדק'² (ששנה זו
 19 היא שנת המאה
 20 להסתלקותו ביום י"ג ניסן
 21 תרכ"ו), שיש ב' פרושים
 22 במה שכתוב בפסוק זה מן
 23 העולם ועד העולם.
 24 פרוש הא', על-פי מה
 25 שכתוב במשנה³ כל
 26 חותמי ברכות שהיו
 27 במקדש בנוסח של סיום
 28 וחתמת הברכות בבית המקדש
 29 היו אומרים ברוך אתה ה'
 30 מן העולם, משקלקלו
 31 הצדוקים כת של כופרים
 32 בתורה שבעל-פה שהיו תלמידיו
 33 של צדוק ולכן נקראו "צדוקים"²¹
 34 ואמרו אין עולם אלא
 35 אחד, כיוון שהיו כופרים בקיומו של העולם הבא התקינו חכמי ישראל
 36 שיהיו אומרים בנוסח הברכות – ברוך אתה ה' מן העולם ועד
 37 העולם, שמה מדברי המשנה הללו משמע שהפרוש בפסוק "מן
 38 העולם ועד העולם" הוא מן העולם הזה ועד העולם הבא. וענינו
 39 בספירות עשר הספירות הקדושות העליונות הוא מן העולם הזה
 40 שהוא ספירת המלכות הספירה התחתונה ביותר שדרכה עובר האור

בס"ד. שבת פרשת חיי שרה, מברכים החודש כסלו, ה'תשכ"ו (הנחה בלתי מוגה)

ברוך הוי' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם ואמר
 כל העם אמן הללויה (שזהו סיום וחותם מזמור
 ק"ו בתהלים, המתאים למספר שנותיו של כ"ק אדמו"ר
 (מהורש"ב) נשמתו-עדן החל מיום הולדתו בשנה זו¹).
 ומבאר כ"ק אדמו"ר ה'צמח צדק'² (ששנה זו היא שנת
 המאה להסתלקותו), שיש ב' פרושים במה שכתוב מן
 העולם ועד העולם. פרוש הא', על-פי מה שכתוב
 במשנה³ כל חותמי ברכות שהיו במקדש היו אומרים
 מן העולם, משקלקלו הצדוקים ואמרו אין עולם אלא
 אחד, התקינו שיהיו אומרים מן העולם ועד העולם,
 שמה משמע שהפרוש הוא מן העולם הזה ועד העולם
 הבא. וענינו בספירות הוא מן העולם הזה שהוא ספירת
 הבינה, דהינו מלמטה למעלה. ופרוש הב', כמו שכתוב בזהר⁴ מן
 העולם ועד העולם מעלמא דאתפסיא לעלמא
 דאתגליא, דהינו, מן הבינה אל המלכות, דהינו
 מלמעלה למטה. ומבאר שיש לפרש דשניהם אמת.
 דהנה, בענין ברוך יש ב' בחינות. הא', מלמטה למעלה,
 במבאר בזהר⁵ בענין ברוך דהתחלת שמונה עשרה,
 שזהו מה שהמלכות מתברכת ממה שנקללו בה העלאת
 מין-נוקבין דחיות ושרפים ואופנים כו', וכמו הצמיחה

(1) כידוע המנהג לומר הקאפיטל תהלים המתאים למספר שנותיו. וענין זה שייך גם לאחר ההסתלקות (תורת מנחם - ספר המאמרים חשון ע' רס ובהערות 50-51. סה"מ י"א ניסן ח"א ע' 1 ואילך). וראה בארוכה בהשיחה שלפני המאמר. (2) אוה"ת תהלים (יהל אור) ע' תיח (אות ה'). (3) ברכות ספ"ט (נד, א). (4) ח"א קג, ב. (5) ח"ב רסא, רע"א.

ברוך הוי' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם

ביאור בדרך אפשר

1 הקדוש-ברוך-הוא, המשפיע, מלמעלה למטה, ו"מין נוקבין", מים נקביים,
 2 מכוונים להתעוררות של בני ישראל, המקבלים, מלמטה למעלה ולענייננו – גם
 3 חיות הקודש והאופנים והשרפים מעוררים רצון עליון להשפיע ולהמשיך אור
 4 אלוקי ו**כמו הצמיחה ממה שנוזע פשיש בזה ברכה כו'** הדבר
 5 דומה לצמיחה ותוספת שפע

ביאור בדרך אפשר

40 הפסוק **מה שכתוב ברוך הוי' אלקי ישראל, שישאל הוא ענין**
 41 **לי ראש⁹**, השם "ישראל" מורכב מאותיות המילים "לי ראש" והדבר מורה
 42 על קשר מיוחד של שם זה לתוכן ענינו של הראש **שבראש הוא עקר גלוי**
 43 **כללות החיות מהנפש אל הגוף, ואחר-כך נמשך מהחיות הכללית**
 44 שבראש חיות פרטית **לכל אבר**

6 כתוצאה מנטיעת זרעים שהיא
 7 בדוגמת ברכה ותוספת מלמטה
 8 למעלה. **והב', הברכה**
 9 **וההמשכה מלמעלה**
 10 **למטה, מבחינת פתר**
 11 **חקמה-בינה.** בחינת כתר
 12 עליון היא אור אלוקי שלמעלה
 13 מעשר הספירות (כשם שהכתר
 14 הוא מעל ראשו של האדם)
 15 וההשפעה מאין-סוף שלמעלה
 16 מהספירות אל הספירות עצמן,
 17 החל מספירת החכמה וספירת
 18 הבינה שהן ראשית הספירות היא
 19 המשכה מלמעלה למטה ו**כמו**
 20 **שכתוב ב'דבור המתחיל'**
 21 במאמר חסידות המתחיל בפסוק
 22 **כה תברכו⁶** הוא הציווי על
 23 ברכת כהנים שעליו נאמר בתורה
 24 **בענין יברך הוי' גו'**
 25 **ואני אברכם⁷**, היינו שיש
 26 כאן **ברכה בראש** בתחילת
 27 ברכת כהנים – "יברך ה"
 28 **וברכה בסוף⁸** בסיום ברכת
 29 כהנים - "ואני אברכם", **שהן**
 30 **שתי בחינות ברכה הנ"ל,**

ממה שנוזע פשיש בזה ברכה כו'. והב', הברכה
וההמשכה מלמעלה למטה, מבחינת פתר-חקמה-בינה.
וכמו שכתוב ב'דבור המתחיל' כה תברכו⁶ בענין יברך
הוי' גו' ואני אברכם⁷, ברכה בראש וברכה בסוף⁸, שהן
שתי בחינות ברכה הנ"ל, העלאה והמשכה. ועל-דרך-
זה הוא הפרוש דברוה גו' מן העולם ועד העולם,
שהפרוש מעולם הזה שהוא מלכות עד עולם הבא
שהוא בינה, זהו פענין העלאת מין-נוקבין שתהיה
בברכה ורבויו כו', והפרוש מבינה עד מלכות זהו
הברכה וההמשכה מלמעלה למטה.

(ב) **וממשיך לבאר מה שכתוב ברוך הוי' אלקי**
ישראל, שישאל הוא ענין לי ראש⁹,
שבראש הוא עקר גלוי כללות החיות, ואחר-כך נמשך
לכל אבר כו', וגם כמו שכתוב ב'דבור המתחיל' והנה
מנורת זהב¹⁰ בפרוש גר הוי' נשמת אדם¹¹, שהנשמה
נקראת גר לקבל בתוכו בחינת שמן ופתילה, הוא שמן
הטוב, מקור חכמה עילאה, משחת קדש¹². ועוד, כי
ישראל הוא בחינת תפארת¹³, בריח התיכון המבריח מן
הקצה אל הקצה¹⁴, מבחינת עתיק עד מלכות. ואם גן,
הוא (ישראל) דוקא הממשיך מן העולם ועד העולם
כו', וכן בהעלאה¹⁵.

וממשיך לבאר מה שכתוב ברוך הוי' אלקי
ישראל, שישאל הוא ענין לי ראש⁹,
שבראש הוא עקר גלוי כללות החיות, ואחר-כך נמשך
לכל אבר כו', וגם כמו שכתוב ב'דבור המתחיל' והנה
מנורת זהב¹⁰ בפרוש גר הוי' נשמת אדם¹¹, שהנשמה
נקראת גר לקבל בתוכו בחינת שמן ופתילה, הוא שמן
הטוב, מקור חכמה עילאה, משחת קדש¹². ועוד, כי
ישראל הוא בחינת תפארת¹³, בריח התיכון המבריח מן
הקצה אל הקצה¹⁴, מבחינת עתיק עד מלכות. ואם גן,
הוא (ישראל) דוקא הממשיך מן העולם ועד העולם
כו', וכן בהעלאה¹⁵.

31 **העלאה מלמטה למעלה והמשכה**
 32 **הפרוש דברוה גו' מן העולם ועד העולם,**
 33 **האמורים בפסוק זה מקבילים לשני האופנים בהתגלות והמשכת אור**
 34 **אלוקי שהפרוש מעולם הזה שהוא מלכות עד עולם הבא**
 35 **שהוא בינה, היינו שהכוונה הארה מלמטה למעלה זהו פענין העלאת**
 36 **מין-נוקבין כדי שתהיה ההשפעה בברכה ורבויו כו', והפרוש**
 37 **שהכוונה ב"מן העולם ועד העולם" היא להמשכה מבינה עד מלכות זהו**
 38 **הברכה וההמשכה מלמעלה למטה.**

31 **העלאה מלמטה למעלה והמשכה**
 32 **הפרוש דברוה גו' מן העולם ועד העולם,**
 33 **האמורים בפסוק זה מקבילים לשני האופנים בהתגלות והמשכת אור**
 34 **אלוקי שהפרוש מעולם הזה שהוא מלכות עד עולם הבא**
 35 **שהוא בינה, היינו שהכוונה הארה מלמטה למעלה זהו פענין העלאת**
 36 **מין-נוקבין כדי שתהיה ההשפעה בברכה ורבויו כו', והפרוש**
 37 **שהכוונה ב"מן העולם ועד העולם" היא להמשכה מבינה עד מלכות זהו**
 38 **הברכה וההמשכה מלמעלה למטה.**

(ב) **וממשיך אדמו"ר הצמח צדק לבאר את המשמעות הפנימית של המשך**

45 **כו' בהתאם לאופיו ותכונתו**
 46 **המיוחדת של אותו אבר, ונמצא**
 47 **שמדובר על המשכה והתגלות**
 48 **בסדר של מלמעלה למטה וגם**
 49 **כמו שכתוב ב'דבור**
 50 **המתחיל' והנה מנורת**
 51 **זהב¹⁰ בפרוש הפסוק גר**
 52 **הוי' נשמת אדם¹¹,**
 53 **שהנשמה נקראת גר כמו**
 54 **פמוט לקבל ולקלוט בתוכו**
 55 **בחינת שמן ופתילה, הוא**
 56 **שמן הטוב, מקור חכמה**
 57 **עילאה, כמבואר בקבלה**
 58 **וחסידות שהשמן רומז לענין**
 59 **החכמה וכפי שמוכן גם מהאמור**
 60 **בתורה לגבי השמן שבו משחו**
 61 **את כלי המשכן שהשמן נקרא**
 62 **משחת קדש¹² וגם מכך**
 63 **מוכן שלשון הפסוק "אלקי**
 64 **ישראל" מלמד שמדובר על**
 65 **המשכה והתגלות מלמעלה,**
 66 **ממקור החכמה, למטה לנשמתו**
 67 **של היהודי שהיא נר' וכלי**
 68 **לקליטת האור העליון. ועוד,**
 69 **כי ישראל הוא בחינת**
 70 **תפארת¹³, "ישראל" הוא שמו של יעקב אבינו שמידתו היא מידת התפארת**
 71 **(מידת הרחמים) שהיא שילוב של מידת החסד ומידת הגבורה, ועליה נאמר כי**
 72 **מאחר שהיא לא מוגבלת בקו' אחד מוגדר אלא משלבת 'קוים' הנראים**
 73 **כסותרים היא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה¹⁴, ויש**
 74 **בו התחברות והתכללות של כל הדרגות מבחינת עתיק שהיא בחינה עליונה**
 75 **ב'כתר' שלמעלה מעשר הספירות (הנקראת 'עתיק יומין' על שהם היא 'נעתקת'**
 76 **ונבדלת מ'יומין' היינו התגלות) עד מלכות שהיא הספירה הכי תחתונה. ואם**
 77 **גן, הוא (ישראל) דוקא הממשיך מן העולם ועד העולם כו',**
 78 **בהמשכה מלמעלה למטה וכן בהעלאה¹⁵ שגם תוספת**

(6 לקו"ת נשא כו, א. כח, א. מאמרי אדה"ז תקס"ו ח"ב ע' תצו. 7) נשא ו, כד-כו. 8) במאמרי אדה"ז שם: דאיתא בס"י. 9) שער הפסוקים להאריז"ל וישלח לב, כט. ספר הליקוטים להאריז"ל מז, כח. שם מח, ב. פרי עץ חיים שער הלולב פ"א. לקו"ת שלח מח, ב ואילך. סהמ"צ להצ"צ טו, ב - בשם הזהר. 10) לקו"ת בהעלותך לג, ב ואילך. 11) משלי כ, כז. 12) תשא ל, כה. שם, לא. וראה לקו"ת שם ל, ג ואילך. 13) פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) פ"י. 14) ע"פ תרומה כו, כח. ויקהל לו, לג. וראה זח"ב קעה, ב. 15) ראה ת"א וישב ל, סע"ג ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ההתגלות הנפעלת בדרך זו היא על-ידי העבודה הרוחנית של בני ישראל.

2 ויש להוסיף בזה, שמצד הענין שישאל הוא ענין לי ראש,

3 כנזכר לעיל, ופעולתם בהמשכת וגילוי אלוקות היא בְּדַגְמַת הָרֹאשׁ שָׁבוּ

4 הוא עקר גלוי קללות החיות של הנפש וממנו נמשך לכל אבר

5 חיות פרטית, נמצא,

6 שישאל הם למעלה 1 ויש להוסיף בזה, שמצד הענין שישאל הוא ענין לי

7 מקלות הענין דמן 2 ראש, בדגמת הראש שבו עקר גלוי קללות

8 העולם ועד העולם היינו 3 החיות וממנו נמשך לכל אבר, נמצא, שישאל הם

9 למעלה מכל העולמות הפרטיים, 4 למעלה

10 כשם שהראש (בגלל שבו נמצאת 5 ומצד הענין דמן העולם ועד העולם. ומצד

11 עיקר וכללות החיות מהנפש) 6 הענין דנר הוי' נשמת אדם, שהנשמה נקראת נר שהוא

12 הוא למעלה מכל האברים. 7 הפלי לקבל בתוכו השמן והפתילה, נמצא, שישאל הם

13 ומצד הענין הנוסף שישנו 8 מוסף הצמח צדק' שישאל נקרא תפארת, שהוא

14 בבני ישראל הוא הענין דנר 9 הממצע בין בינה ומלכות (שזהו גם כן מה שכתוב¹⁶

15 הוי' נשמת אדם, 10 עד תאות גבעות עולם, שהוא ענין חבור גבעה עלאה

16 שהנשמה נקראת נר פמוט 11 - בינה, וגבעה תפאה - מלכות). ועל-פיה נמצא

17 שהוא הפלי לקבל בתוכו 12 שישאל הם בין ב' הדרגות דמן העולם ועד העולם.

18 השמן והפתילה, נמצא, 13 והנה באור הצמח צדק' הנ"ל נתבאר בתוספת

19 שישאל הם למטה 14 באור במאמרי בעל יום ההלדת כ"ק אדמו"ר

20 מקלות הענין דמן 15 נשמתו-עדן (בסיום ההמשך דראש-השנה תרס"ט¹⁷,

21 העולם ועד העולם והם 16 וכן בתרע"ח¹⁸), שמביא הפרוש דמן העולם ועד העולם

22 הכלי שבתוכו האור הנמשך 17 שזוהי המשכה מעלמא דאתפסא לעלמא דאתגליא,

23 ומתגלה בעולמות יורד ומאיר. 18 דהינו מעולם הבא לעולם הזה (כפרוש הזהר), ומוסיף,

24 ועל זה מוסף הצמח 19 ומפל-מקום, פשטיה דקרא מן העולם ועד העולם היינו

25 צדק' שישאל יעקב אבינו 20 מהעולם הזה עד העולם הבא, וכן תרגם יונתן מן

26 נקרא תפארת, שהוא 21 עלמא הדין ועד עלמא דאתי, וכן פירש רש"י שם

27 הממצע המחבר ומשלב בין 22 (ומתוף ב' הפירושים, כדלקמן סעיף ד).

28 בינה העליונה ומלכות 23 ולהעיר שבענין זה מצינו שדוקא כ"ק אדמו"ר

29 התחתונה (שזהו גם כן מה 24 נשמתו-עדן מעורר על שאלה בנגלה דתורה.

30 שכתוב¹⁶ בברכת יעקב אבינו 25 דהנה, בנוגע להפירוש מן העולם הזה עד לעולם הבא,

31 ליוסף עד תאות גבעות 26 מביא הצמח צדק' ¹⁹ מה שכתוב בפעשרה מאמרות²⁰,

32 עולם, שהוא "גבעות" לשון 27 שמן העולם ועד העולם הוא מטבע שטבעוהו דוד

33 רבים ענין חבור ושילוב 28 תחתונה - מלכות). 29 ועל-פיה לפי האמור שבני

34 גבעה עלאה עליונה - 30 ישראל הם הממוצע המחבר והמשלב בין הדרגות העליונות לדרגות התחתונות

35 בינה, וגבעה תפאה 26 31 נמצא שישאל הם באמצע בין ב' הדרגות דמן העולם ועד

36 תחתונה - מלכות). 27 העולם ולכן בכוחם לחבר ולשלב ביניהם.

37 ועל-פיה לפי האמור שבני 32

38 ישראל הם הממוצע המחבר והמשלב בין הדרגות העליונות לדרגות התחתונות

39 נמצא שישאל הם באמצע בין ב' הדרגות דמן העולם ועד

40 העולם ולכן בכוחם לחבר ולשלב ביניהם.

41 (ג) והנה באור הצמח צדק' הנ"ל נתבאר בתוספת באור

16) ויחי מט, כו. וראה ביאורי הזהר ר"פ וארא (לאדהאמ"צ לח, ג ואילך. ולאדמו"ר הצ"צ ח"א ע' קפט). 17) סה"מ תרס"ט ע' קכח. 18) סה"מ תרע"ח ע' קכח. 19) שם אות ג'. 20) מאמר חקור דין ח"ה פ"ה. וראה גם שיחת י"ב תמוז תשמ"ה (התועודיות תשמ"ה ח"ד ע' 2474 ואילך).

ברוך הוי' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם

ביאור בדרך אפשר

1 השלום ובית דינו, דְּהִינּוּ וכוונתם הייתה לומר שה' מבורך מן
 2 העולם — מִזְמַן אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְעַד הָעוֹלָם — יְמוֹת
 3 הַמְּשִׁיחַ. וזה הנוסח שהיו אומרים בימי דוד המלך וכן בתקופה שבית
 4 המקדש הראשון היה קיים אָבֵל בְּבֵית שְׁנֵי, בְּשָׂבִיל חֲמִשָּׁה דְּבָרִים
 5 שְׁחָסְרוּ בּוֹ²¹, לֹא הָיוּ
 6 חוֹתְמֵי תַחְלָה מִן
 7 הָעוֹלָם, וְאַחֲרֵי־כֵן
 8 הִחְזִירוּ הַדָּבָר לְיוֹשְׁנּוֹ
 9 וחזרו לחתום את הברכות
 10 שאמרו בבית המקדש בנוסח זה
 11 "מן העולם ועד העולם".
 12 וְכֹתֵב הַצִּמְחָה צֶדֶק,⁶
 13 שְׁמֹנֶה נְרָאָה שְׁמֹפְרֵשׁ בֶּעַל
 14 עֶשְׂרֵה מֵאֲמֹרוֹת, מִן הָעוֹלָם
 15 - מִהֶעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא
 16 סְפִירַת הַמַּלְכוּת, וְעַד
 17 הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא
 18 סְפִירַת הַבִּינָה, ה' עֲלָאָה,⁷
 19 כמבואר בקבלה וחסידות
 20 שארבעת האותיות של שם הוי',
 21 יו"ד, ה"א, ו"ו, ה"א רומזות
 22 לעשר הספירות: יו"ד — חכמה,¹⁵
 23 ה"א ראשונה שהיא ה"א עילאה¹⁶
 24 (עליונה) — בינה, ו - ששת
 25 המידות, ה"א השנייה שהיא ה'
 26 תתאה (תחתונה) - מלכות וְלִכְנֹן
 27 בְּבֵית שְׁנֵי שְׁחָסְרוּ בּוֹ ה'
 28 דְּבָרִים²¹ שְׁמִבְחִינַת ה'
 29 עֲלָאָה²², לֹא הָיוּ חוֹתְמֵי
 30 תַחְלָה וְעַד הָעוֹלָם. וְעַל
 31 זֶה פּוֹתֵב פֿ"ק אֲדַמּוּ"ר
 32 נִשְׁמְתוּ-עֲדָן¹⁸: צְרִיף-עִיּוֹן,¹⁸
 33 עִיּוֹן, דְּרִשׁ"י פֶּרֶשׁ
 34 בְּמִשְׁנֵה וּבִגְמָרָא שְׁבָבִית
 35 רֵאשׁוֹן אָמְרוּ מִן הָעוֹלָם,
 36 בלבד, ולא היו מוסיפים לומר גם "ועד העולם" וְהִתְקִינּוּ כּוֹ' ומה שאמרו
 37 חכמינו ז"ל שהתקינו לומר "מן העולם ועד העולם" הוא לא מטבע לשון
 38 שקבעו דוד המלך ובית דינו והיו אומרים אותו בבית ראשון אלא מֵה
 39 שְׁעֲזָרָא תִקַּן בְּבֵית שְׁנֵי לֹמַר מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם (וְדִלָּא
 40 כְּמוֹ שְׁכַתְּבָ בְּעֶשְׂרֵה מֵאֲמֹרוֹת' שְׁכַבְרַת רֵאשׁוֹן אָמְרוּ מִן
 41 הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם). עד כאן השאלה, "צריך עיון" בנגלה, ששואל
 42 הרבי הרש"ב במאמר.

ביאור בדרך אפשר

43 וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף בְּנוֹגַע לְמָה שְׁכַתְּבָ הַצִּמְחָה צֶדֶק' בְּפֶרֶשׁ
 44 מֵה שְׁכַתְּבָ בְּעֶשְׂרֵה מֵאֲמֹרוֹת', שְׁבָבִית שְׁנֵי שְׁחָסְרוּ בּוֹ ה'
 45 דְּבָרִים שְׁמִבְחִינַת ה' עֲלָאָה לֹא הָיוּ חוֹתְמֵי תַחְלָה וְעַד
 46 הָעוֹלָם עד שמאוחר יותר החזירו את הדבר ליושנו, וגם בבית שני אמרו
 47 "מן העולם ועד העולם".
 48 דְּהִנֵּה, מְבַאֵר בְּלִקוּטֵי
 49 תוֹרָה²³ לרבונו הזקן בְּעֵנָן
 50 המשמעות הפנימית של דברי
 51 המשנה יוֹם-טוֹב שֶׁל
 52 רֵאש־הַשָּׁנָה שְׁחָל לְהִיּוֹת
 53 בְּשַׁבָּת, בְּמִקְדָּשׁ הָיוּ
 54 תוֹקְעִין בשופר למרות השבת
 55 אָבֵל לֹא בְּמִדְיָנָה²⁴ בשאר
 56 חלקי הארץ לא היו תוקעים
 57 בשופר בראש השנה שחל
 58 בשבת, מִשּׁוּם גְּזֵרָה
 59 דְּרַבָּה²⁵, שגור לא לתקוע
 60 בשופר בראש השנה שחל בשבת
 61 מחשש שמא מי שלא בקי
 62 בתקיעת שופר ילך אצל חכם
 63 ללמוד איך לתקוע ויעבירונו ד'
 64 אמות ברשות הרבים, דבר
 65 שאסור בשבת (אך מותר ביום
 66 טוב) שְׁגִזְרָה זֹה הִיְתָה
 67 בְּזִמְנֵי פִּית שְׁנֵי, ולא קודם
 68 לכן, דְּכִיּוֹן שְׁפוּד הַשּׁוֹפָר
 69 הוּא בְּבִינָה²⁶, שְׁבִזָּה
 70 בספירת הבינה נִמְשָׁף
 71 וּמִתְגַּלָּה בְּחִינַת הַתְּעִנוּג,
 72 דְּהִתְגַּלוּת עֲתִיק שֶׁהִיא
 73 הבחינה העליונה והפנימית
 74 בבחינת 'כתר עליון' ועניינה הוא
 75 כוח התענוג הוּא בְּבִינָה²⁷,
 76 (כמבואר בלקוטי תורה ראש
 77 השנה: "כמו על דרך משל באדם
 78 למטה כשנופל לו איזה השגה ושכל חדש באיזו עמקות הוא מתמלא תענוג,
 79 אמנם עיקר התגלות התפשטות התענוג בשלמות הוא דרוק אחר כך כשמשיג
 80 העמקות הזאת בהרחבת שכלו ורוחב בינתו"). לְכֵן אֵינִי תִקְיַעַת שׁוֹפָר
 81 דוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת, כִּי בְּשַׁבָּת נִמְשָׁף גְּלוּי הַתְּעִנוּג מִצַּד עֲצָמוֹ
 82 גַּם לֵלָא תִקְיַעַת הַשּׁוֹפָר. וּמְכַל־מְקוֹם בְּזִמְנֵי בֵּית רֵאשׁוֹן הָיוּ תוֹקְעִין
 83 גַּם בְּשַׁבָּת, אִף שֶׁלִּפִּי הָאֲמוּר אֵין בְּכַךְ צוּרֵךְ כִּי הַמְשַׁכֵּת הַתְּעִנוּג הַעֲלִיּוֹן בָּאָה
 84 בכוח השבת עצמה לְפִי שֶׁהַמְשַׁכֵּת הַתְּעִנוּג שְׁעַל-יְדֵי הַשּׁוֹפָר בְּרֵאש־

(21) יומא כא, ב. (22) ראה לקו"ת דרושים לר"ה נז, ג. (23) שם נו, א ואילך. (24) ר"ה פ"ד מ"א (כט, ב). (25) גמרא ר"ה שם. (26) פ"ע ח שער השופר פ"א-ב. לקו"ת שם נז, א. (27) ראה זה"ג קעה, ב. לקו"ת שם.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

מלמטה למעלה והשני שהכוונה להמשכה מלמעלה למטה **שְׁשֵׁנִיהֶם אָמַת** 44
 ושני העניינים קיימים. **וְהֵם** שני הפירושים הללו מקבילים ומתאימים עם 45
שְׁנֵי הָעֲנִינִים שֶׁבְּפִירוּשׁ בְּרוּךְ בכלל, שעניינו התגלות והמשכת 46
 אלוקות שגם בזה יש את שני האופנים הללו **מִלְמַטָּה לְמַעְלָה** 47
וּמִלְמַעְלָה לְמַטָּה, כְּבִאוּר 48
ה'צֶמַח הַנִּלְוֵה לְבָאֵר (סעיף א). **וּמוֹסִיף לְבָאֵר** 49
בְּפִירוּשׁ הָא', דְּבִרוּךְ 50
שֶׁהוּא מִלְמַטָּה לְמַעְלָה 51
(דְּלִכְאוּרָה אֵינוֹ מוּבָן, אֵיךְ יִתְפָּרֵשׁ בְּרוּךְ הוּא, 52
 לפי הפירוש ש"ברוך" היינו 53
 מלמטה למעלה לא מובן איך 54
 נפרש את נוסח הברכות "ברוך" 55
 אתה הוי"ו דְּהֵינּוּ, הַמְּשַׁכָּה 56
מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, 57
 ש'מברכים' (בדומה למושג 58
 ההברכה בעצים ובלשון המשנה 59
 "המברך את הגפן" שפירושו 60
 כיפוף העץ מלמעלה למטה) 61
 ומורידים התגלות אלוקות, 62
 "הוי"ו מלמעלה למטה **בְּנוֹגַע** 63
לְעִנְיָן שֶׁהוּא מִלְמַטָּה 64
לְמַעְלָה) וכדי ליישב את 65
 השאלה הזו, מבואר במאמר 66
 שהפירוש האומר שהכוונה 67
 לפעולת המשכה מלמטה למעלה 68
 כוונתו שאכן סדר הברכים הוא 69
 שהמשכה היא מלמעלה למטה 70
 תחילה ולכן הביטוי "ברוך הוי"ו" 71
 מובן אלא **שְׁזָהוּ בְּחִינַת** 72
אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲיָלָא 73
 התעוררות מלמעלה לְעוֹרָר 74
 ולגלות **אֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא** 75
 התעוררות מלמטה, **דְּבִכְרֵי** 76
שְׁתַּהֲיָה הַעֲלָאת מִן- 77
נִוְקְבִין התעוררות מצד האדם, המקבל, בדומה לכך שהנקבה מקבלת מהזכר 78
דְּאֲתַעְרוּתָא דְלַתְתָּא, בדרך של התעוררות מלמטה **צְרִיכָה לְהֵיוֹת** 79
 תחילה על זה לצורך זה **הַמְּשַׁכָּה מִלְמַעְלָה וְעַל-דֶּרֶךְ שְׂמֻצִינוּ** 80
בְּעִנְיַן הַעֲלִיָּה של העולמות לשרושן ומקורן **מִלְמַטָּה לְמַעְלָה בְּמַעְלֵי** 81
שְׁבַתָּא, עם כניסת השבת, שאמנם יש בזה עבודה מצד האדם למטה אבל 82
 מבואר **שֶׁבְּשִׁבְלֵי זֶה צְרִיף לְהֵיוֹת תַּחֲלָה נְתִינַת פֶּחַ מִלְמַעְלָה,** 83
שְׁזָהוּ עִנְיָן לְכָה דוּדֵי לְקִרְאָת פְּלָה 29 כלומר שכדי שהכלה, המקבל, 84

בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה הִיא מְבַחֲנִיָּה מְבַדְּלַת שונה ונעלית יותר **מְבַחֲנִיַת** 1
הַתַּעֲנוּג הַמְּאִיר בְּשֶׁבֶת. וְרַק בְּבֵית שְׁנֵי שְׁבוּ הָיָה חֶסֶר בְּחִינַת 2
ה' עֵילָאָה דְּבִינָה (וְהָיָה מְבַחֲנִיַת ה' תַּתָּאָה בְּלִבְד), ולכן חסרו 3
 בו חמשה דברים כאמור, **לֹא נִמְשָׁף אִזּוּ כְּלִי-כֶּף הַתַּעֲנוּג הַיּוֹתֵר** 4
הַעֲלִיּוֹן הַנִּמְשָׁף עַל-יְדֵי 5
הַשּׁוֹפָר (כַּנִּלְוֵה לְשִׁתְּגֻלוֹת 6
עֲתִיק הוּא בְּבִינָה וּבַהֲעֵר 7
 עניין הבינה אי אפשר לגלות את 8
 הבחינה העליונה שבתענוג) 9
 וכיוון שלא הייתה אפשרות 10
 לגלות ולהמשיך את התענוג 11
 העליון שלמעלה מהתענוג 12
 הנמשך על ידי השבת, לא תקעו 13
 כי התקיעה לא הייתה מסוגלת 14
 להמשיך את ההמשכה 15
 וההתגלות המבוקשת. **אֲלֵא** 16
שְׁזָהוּ רַק בְּמִדְיָנָה, כבשאר 17
 חלקי ארץ ישראל **אֲבָל** 18
בְּמִקְדָּשׁ עֲצֻמוֹ הָיוּ תּוֹקְעִין 19
 בראש השנה שחל בשבת, **כִּינּוּן** 20
שְׁבַבִּית הַמִּקְדָּשׁ עֲצֻמוֹ 21
הָיוּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיף גְּלוּי 22
הַתַּעֲנוּג גַּם עַל-יְדֵי 23
הַמְּלַכּוֹת, ה' תַּתָּאָה אִף 24
 שברוך כלל המשכת התענוג 25
 היא בכינה, ה' עילאה **(וְכִידּוּעַ** 26
בְּעִנְיַן כְּאִמָּה כְּבַתָּה 27
 כלומר שיש קשר ודמיון בין 28
 האם והבת ובענייננו – אף שיש 29
 הבדל גדול בין ה' ראשונה לה' 30
 אחרונה, כשם שיש הבדל בין 31
 האם והבת, בכל זאת יש דמיון 32
 ביניהם), **וְרַק לֹא הָיוּ** 33
יְכוּלִים לְהַמְשִׁיף זֶה בְּכָל 34
הַגְּבוּלִין מִחוּץ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. 35
וְעַל-פִּי-זֶה, שְׁגַם בְּבֵית 36
שְׁנֵי שְׁחָסְרוּ בוֹ ה' דְּבָרִים שֶׁמְבַחֲנִיַת ה' עֲלָאָה, ולא הייתה 37
 התגלות של ספירת הבינה בשלימות **הָיוּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיף גְּלוּי** 38
הַתַּעֲנוּג אם כי בדרגה יותר נמוכה **גַּם עַל-יְדֵי הַמְּלַכּוֹת, הִנֵּה בְּבֵית** 39
הַמִּקְדָּשׁ עֲצֻמוֹ כן **הָיוּ אוֹמְרִים** גם בבית שני **מִן הָעוֹלָם וְעַד** 40
הָעוֹלָם היינו מספירת הבינה ועד ספירת המלכות. 41
(ד) וּמִמְשִׁיף כִּ"ק אֲדַמּוּ"ר נִשְׁמַתוּ-עֵדֶן בְּנוֹגַע לְב' הַפְּרוּשִׁים 42
בְּמָה שֶׁפְּתוּב מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, האחד שהכוונה להעלאה 43

ברוך הוי' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם

ביאור בדרך אפשר

1 תתעלה מלמטה למעלה, צריך להיות תחילה "לכה דודי", התעוררות מלמעלה
 2 למטה].
 3 וּכְמוֹ כֵּן מוֹסִיף הַרְבֵּי הַרְשָׁ"ב בְּאוֹר בְּפִרוּשׁ הַב' דְּבָרוֹף שֶׁהוּא
 4 מְלַמֵּעַלָה לְמִטָּה, שֶׁאֵמָנָם מְדוּבָר בְּהַתְגַּלוּת וְהַמְשַׁכָּה בְּדֶרֶךְ מְלַמֵּעַלָה
 5 לְמִטָּה, כִּי אֲכֵן זֶה הַהֲתַחֲלָה,
 6 מְלַמֵּעַלָה לְמִטָּה, אֵלָּא
 7 שְׁלֹאֲחָרֵי הָעֲבוּדָה
 8 דְּהַעֲלָאת מִיַּן-נוֹקְבִין
 9 הַתְעוּרוֹת מִצַּד הָאָדָם
 10 בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְמָא
 11 (בְּעֻקְבוֹת הַתְעוּרוֹת דְלַעֲלִיא),
 12 אֲזִי הַהִמְשָׁכָה מְלַמֵּעַלָה
 13 שְׁבָאָה אַחֵר כֵּן הִיא מִמְקוֹם
 14 נַעֲלָה יוֹתֵר לְעוֹמֵת
 15 ה'אַתְעָרוּתָא דְלַעֲלִיא' הַרְאֵנוּהָ
 16 שְׁלִפְנֵי ה'אַתְעָרוּתָא דְלִתְמָא'.
 17 וּמִבִּיא עַל זֶה הַרְבֵּי הַרְשָׁ"ב
 18 בְּאוֹתוֹ מֵאֵמֶר מַה שְׁפָתוֹב
 19 בְּתוֹרָה בְּסִיּוֹם נוֹסֵף בְּרַכַּת כּוֹהֲנִים
 20 וְאֵי אֲבָרְכֶם, אֲנִי אוֹתִיּוֹת
 21 אֵין³⁰, וְהוּא בְּחִינַת אֵין
 22 דְּכֶתֶר דְּרַגָּה גְבוּהָה שְׁלִמְעֵלָה
 23 מֵהַשְׁגַּת הַנְּבִרָאִים וְלִמְעֵלָה
 24 מֵהַתְגַּלוּת בְּעוֹלְמוֹת נִקְרָא 'אֵין'
 25 (בְּנִיגוּד לִישׁ' הַמוֹשֵׁג וְגִלוּי)
 26 שְׁמִשָּׁם מִבְּחִינַת הַכְּתֹר
 27 שְׁלִמְעֵלָה מֵהַסְפִּירוֹת וְהַעוֹלְמוֹת
 28 הַמּוֹגְבִלִים נִמְשָׁכַת הַבְּרָכָה
 29 שֶׁל בְּרַכַּת כּוֹהֲנִים, שְׁבָרְכָה
 30 נַעֲלִית זֶה (שְׁשׁוּרְשָׁה וּמְקוּרָה
 31 הוּא מִבְּחִינַת אֵין דְּכֶתֶר)
 32 נִמְשָׁכַת עַל-יְדֵי עֲבוּדַת הַהַעֲלָאָה מְלַמֵּעַלָה לְמַעֲלָה שְׁחִיא אֵמָנָם
 33 עֲבוּדָה מִצַּד הָאָדָם הַתְּחַתּוֹן אֲבָל הִיא 'נוֹגַעַת' עַד לְבַחֲנֵיהָ עֲלִיוֹנָה בִּיחּוּד (וּמוֹצֵד
 34 שְׁנֵי הַכּוּחַ הַגְּדוֹל שֶׁל הַהַעֲלָאָה מְלַמֵּעַלָה לְמַעֲלָה פּוֹעֵל אֶת פְּעוּלָתוֹ לְאַחֲרֵי
 35 הַקְּדָמַת אַתְעָרוּתָא דְלַעֲלִיא הַתְעוּרוֹת מְלַמֵּעַלָה כְּדֵי לְעוֹרֵר
 36 אַתְעָרוּתָא דְלִתְמָא הַתְעוּרוֹת מְלַמֵּעַלָה).
 37 וּלְפִי הָאֵמֹר אֹדוֹת הַמַּעֲלָה הַמִּיחִידֶת בְּבִרְכַּת כּוֹהֲנִים שְׁמִקּוּרָה הוּא מִבְּחִינַת
 38 "אֵין" בְּכַתְרִי, יוֹבֵן עֲנִיין נוֹסֵף בְּמַעֲלָתָהּ וְחִשְׁבוּתָהּ שֶׁל בְּרַכַּת כּוֹהֲנִים.
 39 וְזֶהוּ שְׁבָרְכֶתָּ כְּהֲנִים נְאֻמָּר לְשׁוֹן בְּרָכָה בְּרֵאשׁ בְּתַחֲלִיל הַבְּרַכָּה
 40 וּבְרָכָה בְּסוֹף בְּסִיּוֹם הַבְּרַכָּה. בְּרָכָה בְּרֵאשׁ, יְבָרְכֶךָ הַיְוָי, הוּא
 41 בְּרַכָּה שְׁתִּתְּהִי הַעֲלָאת מִיַּן-נוֹקְבִין הַתְעוּרוֹת מִצַּד ה'נִקְבָּה' הֵינּוּ
 42 בְּחִינַת ה'מִקְבֵּל' אֶת הַהִשְׁפָּעָה דְּבַחֲנִינַת הַמְּלַכּוֹת שֶׁזֶה תּוֹכְנָה וְמֵהוּתָהּ

ביאור בדרך אפשר

43 להיות "מקבלת" את השפע מהמדות העליונות, והברכה היא שההעלאה
 44 וההתגלות של האור האלוקי כתוצאה מהתעוררות זו תהיה בְּרַבּוּי בשפע רב
 45 (והברכה היא שתהיה אַתְעָרוּתָא דְלַעֲלִיא לְעוֹרֵר אַתְעָרוּתָא
 46 דְלִתְמָא). וְכֵין שְׁנַעֲוִין סוֹפֵן בְּתַחֲלִינָן³¹, וַיֵּשׁ קֶשֶׁר מִיּוֹחַד בֵּין
 47 הַדְּרָגָה הַכִּי תַחֲתוֹנָה, "סוֹף",
 48 לְדְרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, "תַּחֲלִילָה",
 49 לְכֵן הַעֲלָה דְסְפִירַת
 50 הַמְּלַכּוֹת בְּעֻקְבוֹת הַהַעֲלָאָה
 51 מִצַּד הָאָדָם הִיא בְּבַחֲנִינַת
 52 הַכְּתֹר, הַדְּרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה
 53 וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂית אַחֵר
 54 כֵּן הַהִמְשָׁכָה מִבְּחִינַת
 55 הַכְּתֹר הַכִּי עֲלִיוֹנָה בְּסְפִירַת
 56 הַמְּלַכּוֹת הַבַּחֲנִינָה הַכִּי
 57 תַּחֲתוֹנָה, שְׁזֵהוּ עֲנִין וְאֵי
 58 אֲבָרְכֶם הַבְּרַכָּה מִבְּחִינַת "אֵין"
 59 שְׁבַכְתֹּר, מִהַבְּחִינָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה,
 60 שְׁבָאָה כְּתוּצָא מֵהַהַעֲלָאָה
 61 מְלַמֵּעַלָה לְמַעֲלָה שְׁעַל-יְדֵי עֲבוּדַת
 62 הָאָדָם.
 63 וְזֶהוּ גַם כֵּן עֲנִין הַמְשַׁמְעוֹת
 64 הַפְּנִימִית שֶׁל הַפְּסוּק מִן
 65 הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, לְפִי
 66 הַמְפָרְשִׁים שֶׁהַכּוֹנֵנָה "מִן הָעוֹלָם"
 67 – מֵהָעוֹלָם הַזֶּה "וְעַד הָעוֹלָם" –
 68 עַד הָעוֹלָם הַבָּא שְׁתַּחֲלָה
 69 בְּשֶׁלֶב רֵאשׁוֹן צְרִיכָה לְהִיּוֹת
 70 הַעֲלָאת מִיַּן-נוֹקְבִין
 71 הַתְעוּרוֹת מִצַּד הָאָדָם מִן
 72 הָעוֹלָם הַזֶּה דְּנֻקָּא, כִּי עוֹלָם
 73 שְׁכָל הַעֲלִיּוֹת שֶׁל הַבְּחִינּוֹת
 74 הַעֲלִיוֹנוֹת לְמַעֲלָה הֵן עַל-יְדֵי הַעֲלָאת מִיַּן-נוֹקְבִין דְּעֲבוּדַת
 75 הָאָדָם לְמִטָּה, כִּי גַם לְמַעֲלָה יֵשׁ שְׁנֵי אֹפְנִים שֶׁל הַתְּגַלּוּת אֲלוּקִית אִם
 76 בְּדֶרֶךְ הַמְשַׁכָּה מְלַמֵּעַלָה לְמַטָּה עַל-יְדֵי פְעוּלָה מִצַּד לְמַעֲלָה וְאִם בְּדֶרֶךְ הַעֲלָאָה
 77 מְלַמֵּעַלָה לְמַעֲלָה כְּתוּצָא מִפְּעוּלָה מִצַּד הָאָדָם, וְה'עֲלִיּוֹת' (בְּשׁוֹנָה
 78 מֵה'הַמְשַׁכּוֹת') הֵן כְּתוּצָא מֵעֲבוּדַת הָאָדָם וְעַל-יְדֵי-זֶה עַל-יְדֵי הַהַעֲלָאָה
 79 מְלַמֵּעַלָה לְמַעֲלָה נַעֲשִׂית הַבְּרָכָה וְהַהִמְשָׁכָה מְלַמֵּעַלָה לְמִטָּה, מִן
 80 הָעוֹלָם הַבָּא אֶל הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׁזֵהוּ הַהִמְשָׁכָה מִבְּחִינַת
 81 הַכְּתֹר, כִּי שְׁנַתְּבָאָר לְעִיל כְּתוּצָא מֵהַהַעֲלָאָה יֵשׁ הַמְשַׁכָּה נְעִלִית
 82 בִּיחּוּד.
 83 וְעַל-פִּי-זֶה נוֹסֵף בְּאוֹר בְּתוּוֹף ב' הַפְּרוּשִׁים בְּפִסּוּק "מִן הָעוֹלָם
 84 וְעַד הָעוֹלָם", הָאֵחָד – שֶׁהַכּוֹנֵנָה "מֵהָעוֹלָם הַזֶּה וְעַד הָעוֹלָם הַבָּא, מְלַמֵּעַלָה

(29) ראה לקו"ת ברכה צז, א. 30) ראה פרדס שער ג (שער אם א"ס הוא הכתר) פ"א. עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) ספ"א.
 לקו"ת נשא כז, א. כח, א. מאמרי אדה"ז תקס"ו ח"ב ע' תקה. 31) ספר יצירה פ"א מ"ז.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 למעלה, והשני שהכונה "מעלמא דאתכסיא דאתגליא", מלמעלה
2 למטה שלא זו בלבד שישנם שני הענינים דהעלאה והמשכה,
3 לעיל נתבאר ששני הפירושים אינם סותרים אלא קשורים זה בזה כי בהתגלות
4 האלוקות יש שני אופנים, "העלאה" ו"המשכה". וכאן מוסיף שלא זו בלבד

לפי שנשמות ישראל הן כלים ראויים ומתאימים אל הגלוי ויש
להם את היכולת לקלוט אותו, ולכן נקראת הנשמה בשם נר, כמו
שכתוב נר הוי' נשמת אדם, וכמו הנר הפמוט שהיא כלי
מתאים וראוי אל השמן, שמן ברוחניות הוא מקור החכמה, וכמו

5 אלא שהם שני האופנים

שכתוב שמן משחת
קדש, שמושח את הקדש
בחינת חכמה (והינו,
שהשמן שמעל לקודש משבח
את הקודש ומגדיל את
קדושתו), ונשמות ישראל
הן כלים אל האור האלוקי
הנעלה שנמשל לשמן, ולכן
עקר ההמשכה והתגלות
האלוקות בעולם היא
בנשמות ישראל, ועל-
ידם נמשך הגלוי בעולם.
וכן העלאה של עניני
העולם לקרבם לאלוקות היא
על-ידי נשמות ישראל,
שהם באמצעות עבודת ה'
מתוך מגע עם הדברים הגשמיים
המקבירים מפרידים את הטוב
מן הרע ומעלים את כל
הדברים שבעולם לקדושה.
וזהו ברוך הוי' אלקי
ישראל, ביון שהכל (הן
ההמשכה של האור האלוקי
בעולם בדרך מלמעלה למטה
והן העלאה של הדברים
הגשמיים וקירובם לאלוקות)
הוא על-ידי ישראל.

6 האמרים קשורים ושייכים
7 זה לזה, ביון שההמשכה
8 באה על-ידי העלאה
9 שגורמת ומעוררת אותה, ועל-
10 ידי הקדמת העלאה,
11 הודות לעובדה שההמשכה באה
12 לאחר שקדמה לה העלאה
13 נעשית ההמשכה
14 ממדרגה נעלית יותר
15 מאשר המשכה שלא קדמה לה
16 "העלאה" ב"אתעוררת דלתתא".
17 (ה) ומוסיף הרבי הרש"ב
18 במאמרו לבאר הפרוש
19 דברוך הוי' אלקי
20 ישראל, באפן שמתוודע
21 ב' הפרושים שבדברי
22 ה'צמח צדק' הנ"ל
23 (סעיף א), הפירוש שהכונה
24 לבחינת "לי ראש" והפירוש
25 שהכונה ל"נר ה' נשמת אדם",
26 כפי שהולך ומבאר דישאל
27 היינו אותיות לי ראש ומכאן
28 שיש קשר מיוחד בין תוכן הענין
29 של "ישראל" לענין הראש.
30 וכמו שבארש הוא
31 כללות החיות שקיימת בגוף
32 האדם מהנפש, וממנו נמשך
33 חיות פרטית בכל אבר
34 בפרט כמו כן עקר
35 כללות ההמשכה וגילוי
36 האלוקות בעולם הוא
37 בנשמות ישראל, ומהם
38 נמשך גילוי אלוקות בעולם.
39 וזהו המשמעות הפנימית של
40 נסח הברכה אלקינו מלך
41 העולם, אלקינו - אלקה
42 שלנו, שתחלת ההמשכה היא בנשמות ישראל, ולכן הקדוש-
43 ברוך הוא נקרא "אלוקה שלנו" של בני ישראל ואחר כך היא באה
44 כי התחלת ועיקר החיות וגילוי האלוקות היא בבני ישראל ואחר כך היא באה
45 לכללות העולם. ומוסיף לבאר טעם הדבר, בפירוש השני בענינים
46 המיוחד של בני ישראל שהטעם לכך שעיקר הגילוי הוא מבני ישראל הוא

בלבד שישנם שני הענינים דהעלאה והמשכה, אלא
שהם קשורים ושייכים זה לזה, ביון שההמשכה באה
על-ידי העלאה, ועל-ידי הקדמת העלאה, נעשית
ההמשכה ממדרגה נעלית יותר.

(ה) ומוסיף לבאר הפרוש דברוך הוי' אלקי ישראל,
באפן שמתוודע ב' הפרושים שבדברי
ה'צמח צדק' הנ"ל (סעיף א), דישאל היינו לי ראש.
וכמו שבארש הוא כללות החיות, וממנו נמשך בכל
אבר בפרט. כמו כן עקר כללות ההמשכה הוא בנשמות
ישראל, ומהם נמשך בעולם. וזהו נסח הברכה אלקינו
מלך העולם, אלקינו-אלקה שלנו, שתחלת ההמשכה
היא בנשמות ישראל, ואחר-כך מלך העולם. ומוסיף
לבאר טעם הדבר, לפי שנשמות ישראל הן כלים אל
הגלוי, ולכן נקראת הנשמה בשם נר, כמו שכתוב נר
הוי' נשמת אדם, וכמו הנר שהיא כלי אל השמן, שמן
הוא מקור החכמה, וכמו שכתוב שמן משחת קדש,
שמושח את הקדש בחינת חכמה (והינו, שמושח את הקדש
שמושח את הקדש הוא בחינת הפתר), ונשמות ישראל
הן כלים אל האור, ולכן עקר ההמשכה היא בנשמות
ישראל, ועל-ידם נמשך הגלוי בעולם. וכן העלאה
היא על-ידי נשמות ישראל, שהם המקבירים ומעלים
את כל הדברים שבעולם. וזהו ברוך הוי' אלקי ישראל,
ביון שהכל (הן ההמשכה והן העלאה) הוא על-ידי
ישראל.

הגשמיים וקירובם לאלוקות)
הוא על-ידי ישראל.
(ו) ומוסיף הנ"ל מ"א, ברוך הוי' אלקי ישראל
במהלך ועד העולם אמן ואמן, ששם לא נאמר ואמר
כל העם, וכמו שכתב התרגום י"מרון צדיקיא אמן
ואמן, צדיקים וקא, וכאן פתיב ואמר כל העם. ועוד
שכתוב זה יש הוספה
וחדוש לגבי מה שנאמר בפסוק בסגנון דומה לזה בסיים קאפטיטל
מ"א, ברוך הוי' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם אמן
ואמן, ששם לא נאמר ואמר כל העם, וכמו שכתב התרגום
בפרק מ"א י"מרון צדיקיא יאמרו הצדיקים אמן ואמן, צדיקים
ווקא, וכאן פתיב ואמר כל העם ולא רק הצדיקים וזהו חידוש

ו) ומוסיף הנ"ל מ"א, ברוך הוי' אלקי ישראל
במהלך ועד העולם אמן ואמן, ששם לא נאמר ואמר
כל העם, וכמו שכתב התרגום י"מרון צדיקיא אמן
ואמן, צדיקים וקא, וכאן פתיב ואמר כל העם. ועוד
שכתוב זה יש הוספה
וחדוש לגבי מה שנאמר בפסוק בסגנון דומה לזה בסיים קאפטיטל
מ"א, ברוך הוי' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם אמן
ואמן, ששם לא נאמר ואמר כל העם, וכמו שכתב התרגום
בפרק מ"א י"מרון צדיקיא יאמרו הצדיקים אמן ואמן, צדיקים
ווקא, וכאן פתיב ואמר כל העם ולא רק הצדיקים וזהו חידוש

ו) ומוסיף הנ"ל מ"א, ברוך הוי' אלקי ישראל
במהלך ועד העולם אמן ואמן, ששם לא נאמר ואמר
כל העם, וכמו שכתב התרגום י"מרון צדיקיא אמן
ואמן, צדיקים וקא, וכאן פתיב ואמר כל העם. ועוד
שכתוב זה יש הוספה
וחדוש לגבי מה שנאמר בפסוק בסגנון דומה לזה בסיים קאפטיטל
מ"א, ברוך הוי' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם אמן
ואמן, ששם לא נאמר ואמר כל העם, וכמו שכתב התרגום
בפרק מ"א י"מרון צדיקיא יאמרו הצדיקים אמן ואמן, צדיקים
ווקא, וכאן פתיב ואמר כל העם ולא רק הצדיקים וזהו חידוש

ו) ומוסיף הנ"ל מ"א, ברוך הוי' אלקי ישראל
במהלך ועד העולם אמן ואמן, ששם לא נאמר ואמר
כל העם, וכמו שכתב התרגום י"מרון צדיקיא אמן
ואמן, צדיקים וקא, וכאן פתיב ואמר כל העם. ועוד
שכתוב זה יש הוספה
וחדוש לגבי מה שנאמר בפסוק בסגנון דומה לזה בסיים קאפטיטל
מ"א, ברוך הוי' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם אמן
ואמן, ששם לא נאמר ואמר כל העם, וכמו שכתב התרגום
בפרק מ"א י"מרון צדיקיא יאמרו הצדיקים אמן ואמן, צדיקים
ווקא, וכאן פתיב ואמר כל העם ולא רק הצדיקים וזהו חידוש

ביאור בדרך אפשר

1 והוספה כי משמעות הדברים היא שיש המשכה וגילוי אלוקות לכללות בני
2 ישראל ולא רק לצדיקים שבהם.
3 וְעוֹד זֹאת, שְׁחוֹתֶם הַלְלוּיָהּ, כְּמוֹ הַתְּחִלָּת
4 הַמְּזֻמָּר, וְנִמְצָא, שְׁבִמְזֻמֹּר זֶה נֶאֱמַר ב' פְּעָמִים י"ה, פעם
5 אחת בראשו ופעם שניה בסופו
6 שְׁבִיזָה מְרֻמָּז מָה 1
7 שְׁכַתּוּב³² בְּיוֹם הַהוּא 2
8 יְהִיָּה, ב' פְּעָמִים י"ה, 3
9 דְּלֹא כְּמוֹ עֲכָשׁוּ שְׁיִשְׁנוּ 4
10 הָעֲנָנִין דִּי"ה ו"ה, כיום לפני 5
11 קיום היעוד "ביום ההוא יהיה" 6
12 שם הוי' מורכב מאותיות י"ה – 7
13 "ר"ה שְׁה"א אַחְרוּנָה של 8
14 שם הוי' (שענינה הוא ספירת 9
15 מַלְכוּת) מְקַבְּלָת את האור 10
16 והשפע מְאוֹת וְאוֹ"ו (ז"א – 11
17 ששת המידות העליונות הנקראת 12
18 "זעיר אנפין" [פנים קטנות] כי 13
19 החיות שבהן מועטת ביחס 14
20 לחיות שבמוחין), אָבֵל 15
21 לְעֵתִיד לְבוֹא כְּתִיב ב'
22 פעמים י"ה, שני פעמים יו"ד
23 ה"א שְׁגָם ה"א אַחְרוּנָה בחינת המלכות תְּקַבֵּל מְאוֹת יו"ד

ביאור בדרך אפשר

24 (חֻקְמָה), כְּמוֹ ה"א רְאוּשׁוּנָה (בִּינָה)³³ שִׁמְקַבֵּל את אורה
25 והשפעתה מהבינה. וְזֶהוּ גַם הָעֲנָנִין דְּמִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, שגם
26 אותו יש לפרש על גילוי האלוקות שיהיה לעתיד לבוא שְׁאוֹתוֹ הַגְּלוּי
27 שְׁבִעֲלָמָא עֲלָאָה בעולם העליון (בִּינָה שבה יש ריבוי חיות) יְהִיָּה
28 גַם בְּעֲלָמָא תְּתָאָה העולם
29 התחתון (מַלְכוּת שִׁכְתָּה יש
30 בה רק מעט חיות וגילוי)³⁴ עד
31 כדי כך שלא יהיה ביניהם הבדל.
32 וְכָל זֶה יְהִיָּה בְּאִפְן גְּלוּי,
33 כמאמר רבותינו ז"ל³⁵ לענין
34 כתיבת והגיית שם ה' שְׁבִעוֹלָם
35 הָזֶה כְּעַתָּה, בזמן הגלות לֹא
36 כְּשִׂאֲנֵי נִכְתָּב אֲנִי נִקְרָא,
37 אלא הקריאה וההגייה של השם
38 שונה מכתיבתו נִכְתָּב אֲנִי
39 בִּי"ה אבל הביטוי וההגייה של
40 שם הוי' היא שונה וְנִקְרָא
41 בְּאִלְ"ף דְּלִ"ת היינו אֲדִי-נִי,
42 אָבֵל לְעוֹלָם הַבָּא לעתיד
43 לבוא נִכְתָּב בִּי"ה וְנִקְרָא
44 בִּי"ה ללא הבדל בין הכתיבה
45 וההגייה — כֵּן תְּהִיָּה לָנוּ
46 בְּכִינַת גּוֹאֵל צְדָק, יְבוֹא וְיִגְאָלְנוּ בְּקִרְוֵב מְמֹשׁ.

(32 זכרי' יד, ט. 33) ראה לקו"ת להאריז"ל עה"פ. לקו"ת במדבר ז, ד. ט, ד. 34) ראה גם סה"מ תרע"ח שם. 35) פסחים נ, א.

אגרות קודש

ב"ה, ר"ח כסלו, תש"כ

ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ וכו'

מו"ה יעקב שי

שלום וברכה!

... תקותי אשר מנצלים ימי חדש זה, הוא חדש הנסים והגאולה, ובו ראש השנה לתורת החסידות ודרכי החסידות, והרי נכלל זה גם בראש החדש (שלכן נקרא ראש ולא תחלה, וכהביאור בהשם ראש השנה), ובפרט שהרי במחנם הטי' מקום מרכזי לכו"כ ישיבות, ועי"פ השמועה מורגש מפנה בין בני הישיבות לשמוע (דערהערן) בהנוגע לפנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות.

בכבוד ובברכה לבשו"ט.